

Warszawa, 16 kwietnia 2010 r.

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 19.04.2010.

nr. 2152 podpis. *Borusewicz*

M. Krawiec W. Dobrowolski
S E K R E T A R IAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 21.04.10
nr. 2102 podpis *M*

DONwu-en-0700-12/10/(ZJD)

Pan

Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu

Szanowny Panie Marszałku

Nawiązując do pisma z dnia 18 marca 2010 r., znak: BPS/DSK-043-2519/10, przy którym załączone zostało oświadczenie senatora Lucjana Cichosza dotyczące zasad nabywania prawa do emerytury rolniczej, złożone podczas 50 posiedzenia Senatu RP w dniu 12 marca 2009 r., uprzejmie wyjaśniam co następuje:

Jak już informowałem senatora Lucjana Cichosza w odpowiedzi z dnia 21 maja 2009 r., na jego oświadczenie złożone podczas 31 posiedzenia Senatu RP w dniu 22 kwietnia 2009 r., nowe zasady łączenia okresów ubezpieczenia i opłacania składek w dwóch różnych systemach ubezpieczeń społecznych – rolnym i powszechnym dotyczą osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., a więc tylko tych, którzy objęci zostali reformą powszechnego systemu emerytalnego wprowadzoną od 1 stycznia 1999 r. Reforma powszechnego systemu emerytalnego, objęła wszystkie osoby mające jakikolwiek okres podlegania ubezpieczeniu w systemie powszechnym (w ZUS) zarówno przed jak po 1 stycznia 1999 r. Reforma zapoczątkowana została uchwaloną przez Sejm RP w dniu 13 października 1998 r. ustawą o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, z późn. zm.) oraz ustawą z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227), które to ustawy weszły w życie od 1 stycznia 1999 r. Natomiast ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (Dz. U. Nr 228, poz. 1507), która wprowadziła zmiany do ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. z 2008 r. Nr 50, poz. 291, z późn. zm.)

w omawianym zakresie, zawiera regulacje kończące jeden z etapów wdrażanej reformy. Mianowicie reguluje zasady ustalania prawa, wysokości i wypłaty emerytur z II filara ubezpieczeń społecznych, tzw. emerytur kapitałowych przysługujących osobom, które przystąpiły do otwartego funduszu emerytalnego (OFE) dobrowolnie lub obowiązkowo. Emerytura kapitałowa (z II filara) jest elementem powszechnego systemu emerytalnego i zgodnie z zasadą wprowadzoną ww. ustawą o emerytach i rentach z FUS wypłacana jest łącznie z emeryturą z I filara, tj. emeryturą z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Oprócz tej zasady ustawa ta określiła, że emerytury z FUS od 2009 r. ustalane są według nowych zasad zarówno co do prawa, jak i wysokości osobom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. bez względu na to czy są członkami OFE (dla osób urodzonych w latach 1949-1968 przystąpienie do OFE było dobrowolne). Zgodnie z tymi zasadami osobom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. emerytura z FUS przysługuje po osiągnięciu wieku emerytalnego, wynoszącego co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn, bez względu na długość posiadanego stażu ubezpieczeniowego w powszechnym systemie ubezpieczeń społecznych. Wysokość tej emerytury uzależniona jest natomiast wyłącznie od wysokości opłaconych składek ubezpieczeniowych w okresie aktywności zawodowej oraz od długości dalszego trwania życia dla osób w wieku przejścia na emeryturę. Tablice dalszego trwania życia ogłasza corocznie Prezes GUS.

W związku z powyższym rolnik posiadający okresy ubezpieczenia zarówno w rolnym jak i powszechnym systemie ubezpieczeń społecznych, urodzony po dniu 31 grudnia 1948 r., za okresy podlegania ubezpieczeniu w powszechnym systemie ubezpieczeń społecznych, bez względu na ich długość, otrzyma po osiągnięciu wieku emerytalnego świadczenie emerytalne z FUS. Nie ma więc uzasadnienia do zaliczania mu tego okresu przy ustalaniu prawa i wysokości emerytury rolniczej. Na podstawie tych samych okresów ubezpieczeniowych, zgodnie z jedną z generalnych zasad ubezpieczenia społecznego, nie można pobierać kilku świadczeń z różnych systemów ubezpieczeniowych. Emerytura rolnicza tym osobom przysługuje więc wyłącznie za okresy ubezpieczenia i opłacania składek w systemie rolnym.

Jeżeli więc rolnik „dwuzawodowiec”, urodzony po dniu 31 grudnia 1948 r., posiada odpowiednio długi staż ubezpieczenia rolniczego (co najmniej 25 lat), a ponadto również w okresie aktywności zawodowej okresowo podlegał ubezpieczeniu w systemie powszechnym (w ZUS), po osiągnięciu wieku emerytalnego nabeędzie prawo do emerytury rolniczej oraz świadczenia emerytalnego z systemu powszechnego: emerytury z ZUS oraz emerytury kapitałowej, jeżeli był członkiem OFE i zgromadził tam wymagany ustawą kapitał ze składek. Każda z instytucji ubezpieczeniowych: KRUS i ZUS wypłaca należne świadczenie

emerytalne niezależnie. Natomiast gdy rolnik „dwuzawodowiec” nie posiada, wymaganego ww. ustawą o ubezpieczeniu społecznym rolników, okresu ubezpieczenia rolniczego wymaganego do uzyskania emerytury rolniczej, okres w którym opłacał składki do KRUS zwiększy mu emeryturę z FUS, wypłacaną przez ZUS, o tzw. część rolną. Zwiększenie emerytury z FUS o część rolną, ustalane jest według zasad ustalania wysokości części składkowej emerytury rolniczej zgodnie z ustawą o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Ponadto należy zaznaczyć, że prawo do podwyższenia emerytury z FUS do kwoty najniższej emerytury, mają tylko te osoby, które udowodnią co najmniej 20 letni okres składkowy i nieskładkowy w przypadku kobiet oraz 25 letni okres składkowy i nieskładkowy w przypadku mężczyzn. Okresy opłacania składek na ubezpieczenie rolne będą traktowane jak okresy składkowe w powszechnym systemie emerytalnym w przypadku gdy prawo do emerytury będzie przysługiwało z systemu powszechnego wraz ze zwiększeniem za okres podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników. Będą się więc sumować, ale tylko przy ustalaniu prawa do podwyższenia świadczenia do kwoty najniższej emerytury gwarantowanej przez państwo, jeżeli wysokość ustalonego ze składek świadczenia nie osiągnie tej gwarantowanej kwoty. Przedmiotowe rozwiązanie zostało wprowadzone z myślą o osobach, które odprowadzały niską składkę na ubezpieczenie emerytalne w powszechnym systemie i nawet wraz ze zwiększeniem za okres podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników nie mogą uzyskać świadczenia w najniższej wysokości gwarantowanej przez państwo.

Powyżej przedstawione rozwiązania, odnośnie zbiegu prawa do świadczeń emerytalnych z rolnego i powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych zostały skonstruowane w ten sposób, że nie można im postawić zarzutu odnośnie naruszenia prawa do zabezpieczenia społecznego. Ponadto oczekiwania prawne związane ze świadczeniami z obu systemów ubezpieczeń społecznych zostały zachowane, dzięki temu, osoby urodzone po dniu 31 grudnia 1948 r. – tzw. dwuzawodowcy nie zostali pozbawieni świadczeń odpowiadających odprowadzanym składkom.

Ponadto należy mieć na względzie, że system ubezpieczenia społecznego rolników z założenia skierowany jest dla osób, dla których podstawowa aktywność zawodowa związana jest z prowadzeniem działalności rolniczej. Dla takich osób to ewentualnie emerytura z powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych powinna stanowić dodatkową emeryturę na starość, rekompensującą im okres opłacania składek poza systemem rolnym, a nie odwrotnie. Osiągnięcie co najmniej 25-letniego, a nawet 30-letniego okresu ubezpieczenia społecznego rolników, warunkującego otrzymanie emerytury rolniczej albo

wcześniejszej emerytury rolniczej, dla osób związanych z gospodarstwem rolnym przez większą część aktywności zawodowej nie jest warunkiem szczególnie trudnym do spełnienia.

Dodatkowo pragnę poinformować, że rolnik dwuzawodowiec, który otrzyma emeryturę z ZUS wraz ze zwiększeniem za okres podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolnik nie jest zobowiązany do zaprzestania prowadzenia działalności rolniczej, a więc może kontynuować działalność zarobkową. W przypadku gdy rolnik nabędzie prawo do emerytury z KRUS, aby mógł otrzymywać świadczenie w pełnej wysokości musi zaprzestać prowadzenia działalności rolniczej poprzez wyzbycie się posiadania gospodarstwa rolnego.

Na koniec pragnę poinformować, że zgodnie z harmonogramem prac Rządu koncepcja reformy systemu ubezpieczenia społecznego rolników ma zostać przedstawiona Radzie Ministrów w I półroczu bieżącego roku. Wypracowane rozwiązania zostaną poddane następnie publicznej debacie. Kolejnym etapem będzie przygotowanie projektu stosownej ustawy i w trakcie prac parlamentarnych wypracowanie odpowiednich regulacji m.in. w przedmiotowym zakresie.

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

Dot. BPS/DSK-043-2519/10

Z powrotem

Tadeusz Nolewaj
Zup. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
PODSEKRETARZ STANU

Tadeusz Nolewaj